

naredilo, na kmetih vse opravila notarjev ces. sodnijam ali županijam izročile, v glavnih mestih pa le tiste jim pustile, ki jih našteva §. 1 notarske postave. Sklenjeno je bilo, ta predlog za to nalašč izvoljenemu odboru poprej v pretres dati. — Poslanec dr. Čupr je z nadušeno besedo govoril za prenaredbo šolskega nauka zlasti v gimnazijah, o katerih je dokazal, da so celó malo vredne in da se jim stara pruska uniforma nikakor več ne prilega. Napake šolskega nauka je tako temeljito dokazal, da ga je cela hiša pozorno poslušala in so ga o tem tudi tisti poslanci pohvalili, ki niso za to, da bi šolske zadeve državni zbor pretresal, ampak deželni zbor, ker šole naj spadajo v skerb vsaki deželi. O potrebi učenju vseh živih jezikov avstrijskih in ne le samo nemščine, in o pravicah narodnih je tako krepko govoril, da je — morebiti še celó ktereга na levici preveril. Čuprov predlog pride po sklepu večine v posvet za to odločenega zbora; večina desne strani pa ni za to glasovala, ker ona želi tudi o šolstvu autonomijo deželnih zborov varovati. Omeniti imamo še interpelacije, ki jo je grof Clam-Martinic z 23 družniki predložil 1. dan t. m. skupnemu ministerstvu ter ga vprašal: kako je to, da v 27. seji, ko je marski poslanec (dr. Giskra) tako razžaljivo govoril o česki kroni in kraljevi časti, ni ne predsednik govornika zavrnil, pa tudi ne ministerstvo ga posvarilo? Ker se to ni zgodilo, kaj nek to pomeni?

Do 12. t. m. so seje odložene. Zakaj? ne vemo. Med tem bojo menda važni sklepi ogerskega in hervaškega zbora že gotovi.

Česko. Iz Prage 3. avg. Včeraj in predvčeranjem smo obmilovali veliko razujzdanost, ki se je v judovskih ulicah godila. Vzrok tega je bilo to, da je neki jud nekega kristjanskega hlapca tako otepel, da se je mislilo, da je umerl. Čeravno to ni res bilo, je razkačilo vendar to priprosto ljudstvo tako, da je silno razsajalo zoper jude, s kamni jim oknja pobijalo itd., tako, daje mogla celó vojaška sila miriti razkačeno ljudstvo. Nekteri dunajski nemški časniki, kateri v vsakem Slovanu hudiča vidijo, so berž sum zagnali, da je ljudstvo podšuntano po „národní stranki“. „Narodni listi“ opominjajo zato mestjane, naj podučé prosto ljudstvo, da se ne udeleži nobene silovitosti in da obderži mir in red; zakaj sovražniki že prežijo na to, da bi se nam po takih homatijah podkopala svoboda. „Mi se potegujemo za svete pravice naroda našega in Bog je blagoslovil dosihmal delo naše; al mi se ne bojujemo z orožjem sirove sile, ampak mi stojimo na postavni poti; večna resnica je naše orožje; le na to se opira naša moč in upanje naše kmalne zmage.“

Iz Tersta. 30. julija. Danes je mestni odbor sklenil, pismo poslati do Nj. veličanstva, v katerem protestira zoper odločbo državnega ministra o učenem jeziku na gimnazii teržaski, in cesarja prositi, naj bi obveljal sklep mestnega odbora, po katerem namesto nemškega jezika ima učni jezik biti italijanski. Odborniki Nobile, Cumano in Picciola so bili izvoljeni, da naj naredijo prošnje pismo do Nj. veličanstva; manjšina se ni udeležila te volitve.

Iz Gorice. „Ost und West“ je v 136. listu prinesel od 43 gosp. bogoslovcev pojasnilo odgovora državnega gosp. ministra v državnem zboru 27. p. m., v katerem pravi, da v goriškem semenišču je zraven latinskega jezika tudi nemški jezik učni jezik. Gosp. bogoslovci temu nasproti pravijo, „da saj skozi 4 leta, kar so oni v goriškem semenišču, se pri predavanju naukov ni čula ne ena nemška beseda, in to zlasti zato ne, ker je mnogo njih prišlo iz takih gimnazij, kjer germanizacija še ni svoje zastave tako mogočno razvijala kakor se godi na drugih slovanskih gimnazijah. Goriški bogoslovci grejo kot dušni pastirji med slovenski in laški narod; toraj bi bilo res nepotrebno in celó protinaravno, da bi se v semenišču z nemškim pre-

davanjem pitali; jezik, ki ga mi potrebujemo, je slovenski in laški.“

Hervaško. Iz Zagreba. O važni stvari posvetuje se sedaj naš deželni zbor, namreč o tem, je li bi se poslali poslanci v državni zbor v Beč (Dunaj) ali ne. Pomenki terpijo že več dni; v seji 2. t. m. je govorilo spet 11 govornikov; sklenjeno še ni nič. Povrata popolnega starega ustava trojedne kraljevine je „conditio sine qua non“, je rekel poslanec Stojanović; on pravi, da bi se poslanci nikakor ne poslali v dunajski zbor. Kvaternikov predlog ne sega tako deleč, pa mu tudi dunajski zbor ni pri sercu; Prica želi, naj bi se iz političnih vzrokov in zavolj vzajemnosti z drugimi avstrijskimi deželami, pa le na vstavni podlagi in na podlagi čisto enake autonomije vseh dežel poslali poslanci v državni zbor. Kaj bo obveljalo, se še ne vé.

— V odgovoru „Ost und West-u“, ki je Hervate opomnil, naj ne prezrejo celó ostalih jugoslovenskih narodov, govori „Pozor“ v 177. listu sledeče tudi za nas Slovence pomenljive besede: „Cjelokupnost trojedne kraljevine nemože škoditi Srbijem, a Slovincem može neizmerno puno koristiti; zato nedokučujemo, kako da smo Slovenci od sebe odbili, a nismo još ni čuli do sada, da im se na žao daje (to jest pravim i svjestnim Slovincem), što tražimo njekoje kotare slovenskoga zemljišta. Ako braća naša hoće zadržati te prediele, pa ako ih mogu spojiti u jednu liepu zdravu cjelinu s ostalimi slovenskimi predieli, Hrvati su prvi, koji će se tomu od svega srca radovati. U ostalom znati će i Slovenci, da Hrvati niti su nakanili, niti mogu rat voditi svimi onimi, koji misle, da su slovenske krajeve kakvim pravom zakvačili.“

— Deputacija graničarjev je vendar dovoljenje dobila, pred cesarja priti in mu razodeti svoje nadloge. Kakor „Mil. Zeit.“ terdi, se ima iz vsakega graničarskega polka, ki ima svoje namestnike v deželnem zboru zagrebskem, izvoliti en poslanec za to deputacijo.

— Pravila akademije Zagrebske so bile 29. p. m. v deželnem zboru brane in z majhno premembo poterjene. Preuzvišeni škof Strossmayer, utemelitelj akademije, je tudi nje protektor.

Ogersko. Iz Pešta 4. avgusta. Še le danes bo dogotovil Deák osnovo odgovora na cesarjev odpis. Ker pride Deákova osnova še poprej v posvet posebnega odbora, bo težko pred koncom prihodnjega tedna celi deželni zbor očitno ta odgovor v posvetovanje vzel.

— C. kr. ministerstvo dnarstva je ogerskim davkovskim uradnijam ukazalo, brez ozira na kakošne druge govorice davke izterjevati natanko po danih zaukazih.

Francozko. 29. julija je cesar Napoleon zapustil toplice Vihiški in se podal v Fontaineblau, od kodar gré kmali v tabor Chalonski. Po tem takem vendar Napoleon ni že z eno nogo v grobu, kakor se je nedavnej tū pa tam pripovedovalo. Tudi kralj pruski in kralj švedski prideta v Chalons.

— „Moniteur“ razgláša razpis ministerstva notranjih oprav do škofov francozkih zastran praznovanja godú cesarjevega. To pismo omenuje, da cesar na Turškem sv. evangelij varuje in da je sv. Oče francozki armadi pri neki slovesni priliki se za njeno pomoč zahvalil. „Še je veliko težav premagati — pravi razpis dalje — ali rešile se bojo s poterpežljivo in lojalno politiko; vse pa je v rokah Božje previdnosti.“

Srbija. Iz Beligrada 31. julija. — Knezov ukaz sklicuje národno skupščino za 18. avgusta v Kragujevac.

Kursi na Dunaji 6. avgusta.

5 % metaliki 68 fl. 5 kr.	Ažijo srebra 35 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 81 fl. 35 kr.	Cekini 6 fl. 55 kr.